Chrysanten, roeiers

Hans Faverey

editie Marita Mathijsen

bron
Hans Faverey, *Chrysanten, roeiers*. In Hans Faverey, *Verzamelde gedichten* (ed. Marita Mathijsen). De Bezige Bij, Amsterdam 2000, p. 229-323

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/fave001chry01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

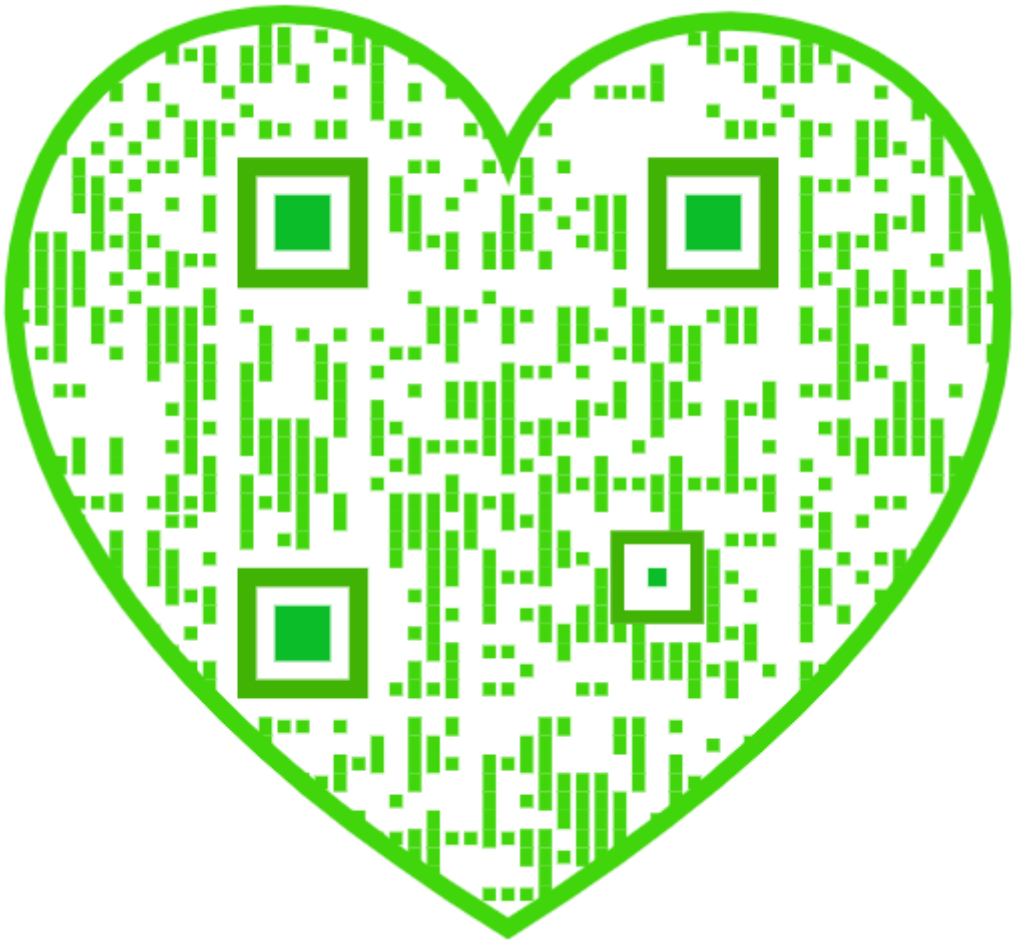

Chrysanten, roeiers

Hommage à Hercules Seghers

[Staande op een rots]

Staande op een rots,
die het begin is
van een berg,

en die zich niettemin
voor mijn ogen
in zee stort,

heb ik soms
zo kunnen verlangen
naar de binnenzee in mij,
dat ik mij haast een zich
verstotende was geworden.

[Terwijl het overdrijft]

Terwijl het overdrijft
zoals vroeger een zeppelin
of een losgeraakte

versperringsballon,
moet ik eerst niezen,

voor ik afstand doe
van al die kristallen
die ik even ver-
bitterd lief heb
als mijzelf.

[Het hoofd ledigend]

Het hoofd ledigend

met de hand op het hart.
Mij voor het hoofd slaand
om het hart te ledigen.
De verte intussen lokkend,

zoals verte behoort
te zijn: lokkend.

Opdat ik tenminste één

neuslengte voor blijf
op wie ik word,
voor ik winter ben
en geblust word.

[Niets wordt zo snel uitgewist]

Niets wordt zo snel uitgewist
als een neerdwarrelende vlinder
kort voor een ontploffing.

Met dezelfde knal waarmee
het uit elkaar barst,
hervindt het zijn evenwicht.

Vlinder om vlinder;
tekst om tekst;
dood om dood;

knal of geen knal;
dwarreling of
geen dwarreling.

[In dienst van het wiel]

In dienst van het wiel.

Eerst als het wiel goed
aanloopt, maak ik pas
een mooie kans om me
ooit vrij te lopen.

Maar dan ook nooit meer vluchten
hoor, zegt de waarsprekende aap
half vermanend, half verwijtend,

alvorens te zijn opgegaan
in dienst van het wiel.

[Als de tijd daar is]

Als de tijd daar is,
tijd met zich vol loopt,
van zich vervuld raakt;

tijd zo een bol wordt
die zich langzaam,
haast onopgemerkt,
door zichzelf heen

duwt, heen drukt;
en steen steen kust
en water water
uitdrinkt

tot op de bodem:
O ontstentenis -
hartgrondigste.

[Lippen; vleugels; ideeën]

Lippen; vleugels; ideeën.
Lippen: om in gebeten
te hebben, om in gebleven

te zijn. Vleugels: in IJs-
land komen ook geen in het
wild levende uilen voor,

welke dan ook. Ideeën:
de Liploze, zijn schildpad;
hersenschimmen, rook; ik.

Ideeën; elk aan zijn bloed-
eigen zwerfsteen verankerd:
voor straf; liploos.

[De boom als larix]

De boom als larix
is eerst spar uit de Do-
nauschule, voor hij zich
herinnert als de larix
die zijn boom blijft.

Nog vrijwel niets
heeft mijn vers

van wat zich doorbreekt

in het steigerend paard,
in de drie boeken,
in het doodshoofd
en in sommige andere
etsen van zijn hand.

[Ik zit in mijn cirkel]

Ik zit in mijn cirkel
en stel mij een oneindig
aantal veelhoeken voor:

ik zie het me al doen.
De boot, op het land

getrokken, is niet meer
van mij; hoeft niet meer
van mij te zijn. Ik ben
haast waar ik wezen moet:
al was ik het zelf

die op de oever zit, of
liever: op de oever ligt,

onder geoorde, zilver- of
amandelwilgen, daaraan al
zo lang zijn hangende
de harpen; de gewurgden.

[Rook uit het rookgat]

Rook uit het rookgat,
het geruis in de trechter,
je sporen, zich achter-
volgend in het zand.

De ruïnes aan de Eufraat,
of elders. De zuilen
te Palmyra, of elders.

In beweging te volharden;
de beweging aan te kleven,
als het niet bestaat:
bewegen, beweging.

De pijl staat stil.
De boot ligt op de oever;
de spin krijgt zijn vlieg
nooit leeg. Tussen dood
en leven springt
zelfs geen vlo.

Hommage à Sapho

[Een mens]

Een mens,
een slang, een wolk.
Twee mensen, één wolk,
drie slangen.

De lucht vrijwel onbewolkt,
en de rotsen zo doorzichtig
zichzelf als je zelden ziet.

Hier het zich ooit uitvond.

Wat een heerlijke streek -
met weinig ach welnee
met geen wilde dieren,
of slangen, of mensen,
of iets.

[De tijd die even]

De tijd die even
een oorlel aanraakt,
heeft die terug van de tijd
die de wijzers aanstaart?

Geen schaduw is duidelijker;

en goedschiks bloeden doet het
nooit. Alleen verschwarzte zwanen
zijn echter. Soms lijkt het wel
een eiland waar erg mooi witblond
snachts ook mooi kan zijn, moest

elk moment zich voor immer op
zulke lippen bestorven zijn.

[Zelfs daartoe nog aangespoord]

Zelfs daartoe nog aangespoord;
en weggevlogen. Wetend dat licht
de ijzeren vlag onder schot houdt.

Zie de potscherf in het woestijn-
zand: is vrijwel onbreekbaar, is
haast door niets meer breekbaar.

En dan nog zo aangeraakt te worden
door een tinteling in het denken
aan iemands vingers. En dan met
klovende lippen het meeste nog
net binnen kunnen houden.

[Mataron una paloma]

Mataron una paloma:
zij slachten een duif.
Niet loslaten, ga
kijken wie het is.

Misschien is het iemand.
Misschien is het het.
Niet loslaten. Ga

kijken of het de duif is.
Doe niet alsof het daarom is.
Nu je het zelf zou kunnen zijn,
kan het je opeens niets meer
schelen en keer je halsoverkop
jankend in ons terug.

[Stilte is niet iets]

Stilte is niet iets
dat ik omgord als een riem,
of waardoor ik omgord word
als door gordelroos.

Iemand droomt eeuwen terug, hurkt
in wolken van pijlen, bontgevederde:

fout. Landmijn waarop getrapt:
betrapt. O. kon wel die boog spannen,
maar zijn leven rekken tot hij Sindbad
was geworden, en Sindbad weer de Frei-
herr v. Münchhausen, dat kon hij niet.

[Daarom: om de kim]

Daarom: om de kim.
Uitgesneden blad;
de buitenkant van de bomen;
kim van een drinkglas.

Naarmate zich het oog boven
het wateroppervlak verhief,
kon het ook beter de zon
ter kimme zien dalen.

Niet dat een giraffehals mij
ooit te lang zou duren. Ook aan
een muggepoot komt geen einde:
zolang de kim maar op de kromming
der inhouten bevestigd blijft.

[Nu het uur stilstaat]

Nu het uur stil staat,

ademt alles afscheid uit
en stokt. Deze of gene
mond lijkt nog te zuigen

op een tong die nauwelijks
meer iets terug kan doen.
Wat te doen? Verspreidt
de stilstand zich met
onmogelijke snelheid?

Is dit nog riet dat daar wuift?

Of wordt er alleen nog gewuifd
in taalresten op een flakkerend
scherm in een krimpend centrum?

[Waarom? Omdat ik hier]

Waarom? Omdat ik hier
zit, stilte mij omgeeft
als het blok parafine
waar ik in zit,

of niet in zit: als dit
geen blok parafine is, maar
een vederlicht schuimend
wegzijn is, waar ik
in verstreken raakt
tijdens zenopraat,

en alleen de herinnering
aan zoveel zwijgen om niets
de kristallen nog intakt houdt.

[Wie niet wacht op het onverhoopte]

Wie niet wacht op het onverhoopte,
die houdt het nooit zo lang vol
tot hij uitroept: genoeg.

Elk eiland bewaart

het beste boek: zichzelf.
Het paard trapte niet:

een hoefsmid stierf.

Van Sapfo ben ik gaan houden
sinds de vernietiging
haar teksten heeft ingekort.

Terugkaatsingen

[Op de flank, de helling]

Op de flank, de helling,
zijn heuvel, de bijna berg

al: daar men zou thuishoren.

In het eigenste vreemdgaande.
De dode plek te achterhalen.
O zo traag zich terugkaatsend.

[Het ochtendveulen uit zijn ijs-]

Het ochtendveulen uit zijn ijs-
schaal breekt; de Sporaden zich
opgebleekt en verstrooid.

En hoe kort maar gestampvoet.

En hoe het voorjaar wordt.
De nacht- of avondmerrie.
De adem noodt; het avondroodt.

[Onrust in het winternest]

Onrust in het winternest.
Regen in een wolk van pijlen.

Klein insekt doodt klein insekt.

De tijd ontweken in quasi-
voorgevormde strukturen,
allengs zich ontbonden. Geen
honger, slechts geeuwhonger.

[Iemand die zich uitrekte]

Iemand zich uitrekte;
en hoe zijn tijd terug kwam,
hem bezocht, zich nooit had

lamgelegd. Ik mij herkende:

langzaam afstand nemend;
het zich herkende. Mij moest
herinneren; mij tot
zich ontdoende. Zich.

[Op de flank; de helling]

Op de flank; de helling.
Schaal breekt; de Sporaden zich.
Regen uit een wolk van pijlen.

Onrust in het winternest.

Iemand zich uitrekte,
en uitrekte, en uitrekte,
en zich bestorven wist.

[In de flank getroffen]

In de flank getroffen;
in het eigenste vreemdgaande.
Die zich inscheepten: een golf

het gezicht ontsluit - de twijfel.

Het gepeuter aan windharpen.

De dode plek op de helling.
Wat ik niet kan vangen
draag ik bij me; schipbreuk
lijdt iedereen after all.

[De heuvel; zijn bijna berg]

De heuvel; zijn bijna berg.
Verstrooid en opgebleekt.
Zich uitrekte, en uitrekte:

en hoe mijn tijd terug kwam.

Schaal gebroken; de Sporaden zich.

Weinig schuim, weinig paard. Wei-
Zich uiterst traag teruggekaatst.
Nig doet er toe: zich mindert:
wordt dit het? Zich.

Horloge, schip der woestijn

[Het schip der woestijn]

Het schip der woestijn:

ziedaar het horloge.

Liever ontdeed ik mij
van het horloge, en lijd ik
schipbreuk op een bladspiegel
die mij ten halve nog keert,

dan dat ik de woestijn prijs geef
omdat ik een horloge bezat.

[Zo begint het, en moet zo lang]

Zo begint het, en moet zo lang,
te lang begonnen blijven.
Herhaling verbitterd heerst;
zegeviert in harde wildste
bloei. In de herhaling

toont zich de vergeefsheid,
woelt zich stilstand bloot.
Zo een meidoorn,

met liefde gedaan;
zo'n geliefde, hand
nog aan de wijnstok,
ten dode ontdooid.

[Als geen wesp]

Als geen wesp
richt 1 nu iets angel-
achtigs op 2, die het ook
niet is, al zijn beiden
nog punten op dezelfde lijn,

in hetzelfde landschap,

daar men nooit graag heen reist,
als men er niets te zoeken heeft
en niets te verwachten.

[Eerst was er niets]

Eerst was er niets.

Daarna was er meer dan iets.
Toen bleek er te veel over;

tenslotte hield ik niets
meer over. Het begin
van het einde;
het houdt niet over.

Wat er aan deze dingen bestaan
zou kunnen hebben, heeft bestaan,
of zou bestaan kunnen hebben.

Of heeft zich dood gezwegen;
of heeft nooit bestaan.

[Midden op een heldere dag]

Midden op een heldere dag.

Langs alle gevels bloost roest.
De evergreen bloeit;
de kaktus doet het ook.
Ik hoor de zee druisen.
De tijd dringt.
De tijd is kort.

Als morgen vrijdag de 13e

op 29 februari valt,
mag een aan polsen, enkels
of nek gehangene de beul
ook ten dans kunnen vragen.

[Mir nix: dir nix]

Mir nix: dir nix.

Ergens niets aan hebben.
Van iemand niks moeten hebben.
Heb jij terug van de zee?
Heeft zij van zee terug?

Haast zijn de ogen die je mooi vindt
al van rookkwarts, gaat het kwarts
dat jou aardig vindt in rook op.

Ergens niets aan gehad hebben.

Nooit ergens heen hoeven.
Niets kunnen vergeten.
Niks maken van niets.

Dir nix: mir nix.

[Misschien pas veel later]

Misschien pas veel later,
wanneer woord en kapstok
allang zijn verwelkt,

en de strontvlieg
bloeit met kracht -

groenachtig met herinnering
aan blauw, en de werkelijkheid
langzaam wordt opgetakeld:
een duikerpak met iemand

er nog in; als jij of ik dit
willen herlezen: om te weten
wat er staat, stond, of komt.

[De woestijn, eentonig]

De woestijn, eentonig
zangerige blinde,
een eiland bewonend
met vosseoren.

Zonder de b van bliksem
is dezelfde blinde vrijwel
de linde waar ik onder zit,

wachtend tot het geschubert
ophoudt. Vaak is een woestijn
nog moeilijker doorwaadbaar
dan een zee. Geen bij

kiest ooit een dorre roos.
Onder de zee liggen ook
niet van die balken.

De witz van de twee doven van pointe ontdaan, en veranderd

[Hoor]

Hoor.

Hoor je niks?

Goed luisteren.
Ik hoor niks.

Hoor!

Ik hoor weer niks.

Nee; ik hoor ook niks.

[Nee. Ik dacht even]

Nee. Ik dacht even:

het lijkt wel een kwartel.

Maar die is zelf doof.
Nee, een kwartel

kan dus niet.

[Hoe doof is eigenlijk een kwartel]

Hoe doof is eigenlijk een kwartel.

Wat zèg je?

Hoe doof is een kwartel.
Wat?

Zei je wat.

[Wat?]

Wat?
Hè?

Ssst! nu hoor ik toch echt wat.

Ja, ik ook.

[Een of andere machine?]

Een of andere machine?

Goed luisteren.

Wat zèg je?
Hoor!

Een of ander dier.

Ik hoor weer niks.

Machine?

Meneer Lipinski

[Het lokt mij tot zich]

Het lokt mij tot zich
en schijnt zich tot mij
te willen lokken:
wat te doen?

Ik sta voor meneer Lipinski,
terwijl meneer Lipinski
voor mij staat en mij
een zinken kwartje
overhandigt: 1942?

Wat te doen?
Een miezerige vlucht nemen
en alsnog te pletter lijken
te vallen, zonder zelf
schuldig te zijn geweest?
Of een karaf rode wijn

in de gootsteen leeg-
gieten, en luisteren hoe
de schimmen namurmelen
in de afvoer?

Rivierlandschap met bloedingstijd

[Moest het zijn dat deze hier]

voor Rein Bloem

Moest het zijn dat deze hier
daar is gaan liggen om zijn
bloed de vrije loop te
kunnen laten, en die papaver
tot op de bodem uit te putten -

de vlakte, tot aan de einder

leeggestroomd; met de lucht
daarenboven zich eindelijk
gladgestreken: het voor-
hoofd van een blinde
die tuurt in zijn verte.

[Terwijl een van die vleugels]

Terwijl een van die vleugels
zijn spijker uitzit, een zacht
gejank neersijpelt uit de pijl
op weg naar het suikerhart;
een pijl, zich koesterend

in het warme pijlsap

van zijn oorsprong;
het hart als een knoop
in een riem uit rendierleer;
de spijker - nog suikerzoet;
de doodstille reigerwiek.

[Hoewel het niet ophoudt]

Hoewel het niet ophoudt
zich aan te blazen, zich iets
in te blazen in zijn gesloten
circuit; zich daar door
niets van laat afhouden,

en daar niet van aflaat;

al maar door zachtjes blaast,
al maar door: alsof iemand
zich iets influistert; zich in-
spant, het niet opgeeft, zich
iets influistert, en niet toegeeft.

[Hetzelfde oude rivierlandschap]

Hetzelfde oude rivierlandschap;
de aluinbloesems; het geruis
eentonig; de veerman, de hond,
het muntstuk, de overtocht;
het mes in het offerdier

met de goede of slechte lever;

de blinde ezel in de molen;
het gezang dat men niet
meer hoort, de taal die men
is vergeten; de boze hond;
het lichaam - zo daargelaten.

Hommage à François Couperin

[Voor zover het oog reikt]

Voor zover het oog reikt,

is het afzonderlijke gezien.
In hoeverre word ik gedacht,
als ik vaststel dat ik nooit

bestaan kan hebben.
Wie liegt waait weg;

woorden betekenen niets.
Wie de waarheid spreekt,
is zelf een Kretenzer.

[Het ene te doen]

Het ene te doen
en het andere niet
te kunnen nalaten,

tot het zich begeeft;
totdat ik mij begeef.

Veel meer is het echt niet

dan kristallijne vitesse,
haast misplaatste tendresse,

niet eens meer mislukt,
zoals hùn parels ooit
tijdens veder- en bekermos.

[Door vallen, door op]

Door vallen, door op
te staan stil te leren
zitten op de burostoel
die alle kanten op wil,

alsof zich hier, ooit,
omtrent die voorlaatste

uitgestrektheid lands,

tuimelende dolfijnen
indachtig, iets voordeed

dat alle grond onder de zo
mooi kunnende draaien buro-
stoel wegsloeg, en wegsloeg.

[In kiem en kristal]

In kiem en kristal
altijd hetzelfde

verdwijnpunt -
op een goede dag
is het nacht: af-
gesproken werk.

Wat onder het woordoppervlak
schuilt, schuilt daar haast
tevergeefs. De schorpioen

verroert zich niet als ik
de steen oplicht. Er is
trouwens geen schorpioen;
laat staan iemand

die een steen oplicht
die geen steen meer is.

[Wat het zich aan mij]

Wat het zich aan mij
ontbreekt, breekt door
als er niets aan de hand
is: als de herfsttijloos
is weer krokus

aan het zijn;
het glas raakt vol,

tot aan zijn kim
van vergetelheid

vervuld en spiegeling;
de gang van de schroef
die zonder worm is, in de
tanden van het tandwiel
grijpt dat eerst daar-
door wormwiel is.

[Wanneer ik in mijn handen klap]

Wanneer ik in mijn handen klap.

gebeurt er nog niets. Toen
ik mij omdraaide waren
deze dingen er niet meer.

Door het tijdsverschil

kan ik haar ook niet
echt voor mij zien.
Bij tijd en wijle

nemen de intenties af
van een mens, boet hij in
aan bestaansrecht. Daarom
houd ik van haar: zo,
zonder haar gekend te hebben.

[Wat een onbekommerde]

Wat een onbekommerde
huzarensalade, en wat een
onvergeeflijke bergtochten
zijn dit niet geweest.

Wat een wegzijn

van de pijlstaart
in november.

En wat een onvergetelijke zee
had het niet kunnen worden,
leeglopend in steeds langere
reeksen van al maar trager
wordende schokken.

[Hoe eenvoudig het is]

Hoe eenvoudig het is,

want hoe dodelijk
is wat mij lief is,
mij in zich behoedt,
ondanks zichzelf.

Het zangerige dat mij
uitwoont, is pure herinnering
aan een herinneren dat zich

niet prijsgeeft om een tekst

meer of minder in de zonne-
klaar zo opdravende toekomst.

[Wanneer het uit z.z.]

Marcus 5:13; cat Paul Brandt b.v. 1975/308

Wanneer het uit z.z.
daartoe uitgelokt
zijn stem verheft,

mensachtige vormen
aanneemt, en wordt uitgeschud
om een zak met droomsels;
de zwijnen zich de zee al

in gestort; de droomsels
zich te niet gedaan;

dezelfde draak nog altijd
de parel najagende is:
als brak voor altijd
hetzelfde roosvingerige
dodelings aan.

[Uit hetzelfde gebied afkomstig]

Uit hetzelfde gebied afkomstig
moeten ook de berichten zijn
die nog schijnen te verwijzen

naar het arme woord,

dat zich thans afschudt
onder de glazige blik
van de bidsprinkhaan
die u hier tracht
uit te beelden.

[Alles wat ik aanraak]

Alles wat ik aanraak,
wordt door mij aangeraakt
en krijgt van geworden
treurigheid de allure.

Zoals je daar staat, zoals

ik hier zit, stond ik ook
daar en zit jij hier ook.
Naarmate het lichter wordt,
en het vlees mondiger,

gaat ook deze bron op

in wat er aan zulke
lippen nog over is.

Aangeraakt

[Zodra het leed is geleden]

Zodra het leed is geleden,
mag kalfje de put delven
en kunnen de kippen op stok.

Niemand verdrinkt tweemaal,

bij dezelfde rode steen,
in dezelfde rode rivier.

Zelfs iemand die over meerdere
paraplu's beschikt, wacht zelden
met ongeduld op de herfstregens.
Met het andere touw moest ik iets

zien vast te binden waar rook uit
komt, en dat nooit meer los mag.

[Als uit het rechteroog]

Als uit het rechteroog
een mollesnoet komt kijken,

moet uit het linkeroog ook
een specht kunnen opvliegen.
Nog nooit was zulk licht
minder zonachtig dan

toen zich het hoofd
door de schoot viel.

Soms lukt het nog iemand,
omstreeks zonsondergang,
om de dingen te bedenken
die hij zich indachtig
moest zijn, alvorens

zijn schildpad te gaan
tuchtigen, of zijn horloge
te willen vermorzelen.

[Eenmaal in zijn doen gekomen]

Eenmaal in zijn doen gekomen
is dat wiel niet meer te
houden: het boze paard
in hem is losgebroken.

Terwijl de oever
brandt, omdat zijn hoektand
brandt zolang het zegel
brandt, verraad ik
door te hoesten
mijn aandoening.

Juist een blinde moest zulke
mooie wimpers hebben als hij
zich vooroverbuigt, tastend
naar de halsslagader
in je zwanehals.

[Ik sliep nog]

Ik sliep nog,
toen ik onwillekeurig
al begon te lachen om zo-
veel dwaasheid om niets:
Alcibiades, Alcibiades

dromerig. Sokrates echter,
op het punt om met open

ogen het keldergat in
te struikelen, Sokrates
besloop plantaardigste koude.
Zo wilde het immers de dai-
moon die hem tot zich nam;

hem zelfs nu nog meesleurt
door alle slachthuizen
die zo'n vernietigend
trefpunt rijk is.

[Staren naar een lege plek]

Staren naar een lege plek
doodt meer dan al het eeuwen
uitgeblazen zijn van rook
door de volgende berg.

Zolang het drogbeeld heerste,

achtervolgde ik de bittere
chimère tot diep in het
openbrekende land.

De eerste zwaluw van dit voorjaar
moest alle betekenissen zien kwijt
te raken die ik ook zelfs slapend
niet meer wens terug te vinden.

[Eerst doodt het bericht]

Eerst doodt het bericht
de ontvanger, daarna
doodt het de zender.
Het geeft niet
in welke taal.

Ik sta op, stoot
de balkondeuren open
en haal adem.

De rondcirkelende meeuwen
boven de sneeuwloze straat
ga ik niet lokken door
voederbewegingen te maken.

Ik steek een sigaret op;
keer terug op mijn post,
en haal adem.

Er valt niets te dromen.
Alles is mogelijk.
Weinig doet er toe.

[Op een hond zijn kop stak]

in memoriam P. van Delft

Op een hond zijn kop stak:
Argos, dezelfde als toen;
ik niet meer lijkend
op dezelfde van toen.

Of je nou op Cyprus
en in Pafos
of in Panormos

(bent). Het heengaan;
de vernedering;
de terugkeer.

Een uitgerolde bal:
zo wil ik liggen.

Onsterfelijken zijn sterfelijk;
sterfelijken zijn onsterfelijk;
de magneetsteen is bezield;
vuur eet alles.

[Chrysanten, roeiers]

De chrysanten

De chrysanten,
die in de vaas op de tafel
bij het raam staan: dat

zijn niet de chrysanten
die bij het raam
op de tafel
in de vaas staan.

De wind die je zo hindert
en je haar door de war maakt,

dat is de wind die je haar verwart;
het is de wind waardoor je niet
meer gehinderd wilt worden
als je haar in de war is.

[Eerst als iemand op de foto]

Eerst als iemand op de foto
levensgroot zijn dood
staat op te wachten,
wordt hij herkend.

Allen staan zij op de oever,
kijkend naar het eigen
vogeltje; lacherig: allen.

Niemand herkent zich op deze foto.
Wat heet plotseling in een spiegel?
Spiegels herkennen nooit iemand.
Wat heet plotseling op een foto?

Als ik straks een hand zie
voor ogen, help ik mij hopen
dat het een eigen hand is,
of dat het een hand is
die bij mij wil horen.

[Als ik iets wil gaan doen]

Als ik iets wil gaan doen,
moet ik dan al opgestaan zijn
om het te willen gaan doen;
of moest ik het al gedaan

willen hebben: om zó op
te kunnen staan, dat ik

het had moeten doen;

en zodoende het spoor
bijster geraakt zijnde,
deed zoals het zich gedaan
wilde zijn, sans rancune:
ofschoon er niets was gebeurd,

en ik niet afwezig wilde zijn,
omdat ik mij zo niet kende,
toen het stond te gebeuren.

[Zo het iets teweeg brengt]

Zo het iets teweeg brengt,
en zich heeft vergeten,
is het tevergeefs
en in godsnaam.

De volstrekte leegte
in elk ding, die werkelijk
is, en als zodanig werkzaam is,
en zich vermengt met de echo
van het laatste woord:

dat niet meer over de lippen
wil; die lippen eerst nog lief-

koost, en daarna zonder schroom
aantast: dit hopeloos ontbreken,
dat overal knopen legt in water
en een naald is in brood.

[Van lieverlede; zo]

Van lieverlede; zo
komen zij nader: 8 roeiers,
steeds verder landinwaarts

groeiend in hun mytologie:
met elke slag steeds verder
van huis, uit allemacht roeiend;
groeiend tot alle water weg is,
en zij het hele landschap

vullen tot de rand. Acht -
steeds verder landinwaarts
roeiend; landschap daar al geen
water meer is: dichtgegroeid
landschap al. Landschap,
steeds verder land-

inwaarts roeiend; land
zonder roeiers; dicht-
geroeid land al.